

ภาพเก่า

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๓๑๕๙. เรื่อง “อยากไปเจอหลวงพ่อสักครั้ง”

สวัสดีครับหลวงพ่อ ผมก็ฟังหลวงพ่อกหลายเดือนแล้ว ฟังแล้วมันถึงจิตถึงใจดีครับ ผมพอจะมีโอกาสได้เป็นลูกศิษย์ใหม่ครับ อยากมีครูบาอาจารย์ครับ ยังไม่มีเลย ผมสามารถไปวัดและมีโอกาสได้เจอใหม่ครับ

ตอบ : เป็นลูกศิษย์ลูกหา เราเป็นศากยบุตรด้วยกัน บริษัท ๔ ไร่ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา พระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับอุบาสก อุบาสิกา ฝากไว้ๆ ไร่ นี่เป็นชาวพุทธ เป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยกัน

ฟังธรรมๆ จากเว็บไซต์นั่นแหละสมบูรณ์แบบแล้ว ถ้ามาหาเรา ผู้ในเว็บไซต์ไม่ได้ ในเว็บไซต์มีภาพทุกอย่างชัดเจน ฉะนั้น สิ่งที่ได้ฟังแล้วเป็นประโยชน์เท่านั้น

จะเป็นลูกศิษย์ได้ใหม่

ได้ ได้ตั้งแต่ต้นแล้ว เพราะเว็บไซต์ก็เพื่อประโยชน์กับชาวพุทธไร่

แต่จะไปวัดเพื่อจะไปพบสักครั้ง

เพราะว่าถ้ามาแล้ว เพราะอะไร เพราะเป็นพระ เราเป็นพระธรรมดา เข้าบิณฑบาตทุกวัน ถ้าจะมาหาหลวงพ่อ พระสงบ มาตอนเช้าได้เจอทุกวัน แล้วถ้านอกเวลาไม่ได้เจอ เพราะเราไม่พบใครเลย

เพราะมันเป็นเรื่องโลกามิส เรื่องโลก แล้วติดโลก แล้วเวลาโลกมา โลกก็ยิ่งใหญ่

เราอยู่กับครูบาอาจารย์มาเยอะแยะ สิ่งที่ว่าประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์นั่นเรื่องหนึ่ง

ฉะนั้นบอกว่า ไปวัดจะได้พบหลวงพ่อกใหม่

ถ้ามันเป็นสัญญา มันรับปากแล้วมันเป็นสัญญาต่อกัน แล้วมาถ้าไม่ได้พบแล้วก็เอาแล้วดวงไม่ดี ชะตาชีวิตไม่ได้ โอ๊ย! มันไปไกลเลย แค่มไม่ได้พบกัน แต่ในเว็บไซต์ได้พบตลอดเวลา

จะเป็นลูกศิษย์ได้ไหม

ได้

จะไปที่วัดใหม่

ถ้ามาตรงต่อเวลา มาตามประเพณีของพระพุทธศาสนา ได้พบล้านเปอร์เซ็นต์ แต่ถ้าจะมาเป็นพิเศษ มาเพื่ออะไร ไม่ได้พบเด็ดขาด ไม่มี เพราะอะไร ธรรมเป็นธรรม ถ้าเป็นธรรมมันเข้ากันได้ ถ้ามันเป็นโลก เข้ากันไม่ได้ โลกเป็นโลก ธรรมเป็นธรรม ไม่เกี่ยวกับ

สิ่งที่ว่าอยากพบ

ในเว็บไซต์ นั่นแหละเทศน์ทุกวัน เอาประโยชน์จากตรงนั้น แล้วสิ่งที่ว่าจะได้พบได้เห็นกัน มันอยู่ที่วาสนาของแต่ละบุคคล เรื่องวาสนาของคนมันเป็นเรื่องวาสนาของคน

เวลาคนใกล้ชิด เห็นใหม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าดำรงชีวิตอยู่ ประชาชนมากมายมหาศาลที่ไม่เชื่อ ไม่เชื่อแล้วไม่สนใจ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเล็งญาณเอาผู้ที่มีวาสนา เอาคนที่เขามีวาสนา เพราะคำว่า “วาสนา” ฟังแล้วมันเข้าใจ ฟังธรรมเป็น แล้วเป็นประโยชน์กับเขา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนารื้อสัตว์ชั้นสัตว์อย่างนั้น จบ

ถาม : ข้อ ๓๑๖๐. เรื่อง “นิมิตที่แปลกและฝังใจ”

กราบนมัสการหลวงพ่อก ผมมีนิมิตอยู่ ๒ ครั้งที่เคยพบเห็นช่วงเริ่มฝึกหัดใหม่ๆ แปลกประหลาดฝังใจมาก ตอนนั้นผมกำลังนั่งสมาธิภาวนาอยู่ จิตสงบแล้วสักพักก็มีภาพนิมิตเด่นขึ้นมา (เข้ามาเองครับ เป็นภาพสมัยโบราณ) เป็นเหมือนภาพหนังฟิล์มเก่าๆ ที่เขาฉายกัน ภาพ

มันวิ่งเข้ามาในหัวเหมือนไหลเข้ามาเร็วๆ ผมใส่เสื้อคล้ายยุคสมัยอยุธยา แจวเรือตามแม่น้ำ กำลังไปทำพิธีสู่ขอแต่งงาน

ส่วนนิมิตอีกครั้งหนึ่งเป็นเหมือนภาพทหารนายพลนั่งอยู่บนหลังช้างสู้ศึกกับข้าศึกในสนามรบ คล้ายยุคสมัยท่านพระเจ้าตากสิน

คำถามคือ

๑. เราควรยึดเอาสาระแก่นสารอะไรใหม่ สำหรับนิมิตที่พบเห็นแบบนี้ ผมเคยถามกัลยาณมิตร เขาบอกเป็นความทรงจำเก่าๆ (อาจจะเป็นภาพในอดีตชาติ) อยากให้หลวงพ่อดลยความสงสัย

๒. นิมิตครั้งแรกผมตกใจมากที่มันตั้งขึ้นมากะทันหันแบบไม่คาดคิด ผมจึงแผลงออกจากสมาธิด้วยความตกใจ ส่วนครั้งที่ ๒ ผมประคองได้ครับ เผื่อดูแป๊บหนึ่งภาพก็หายไป อยากถามว่า ถ้าเจอกรณีแบบนี้อีก เราควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะถูกครับ ขอขอบคุณอย่างสูง

ตอบ : คำว่า “นิมิตๆ” นิมิตคือเครื่องหมาย อย่างเช่นป้ายบอกทางก็เป็นนิมิตหมายบอกหนทาง ใต้นี้ก็เหมือนกัน จิตเป็นนามธรรม ถ้ามันไปรู้ไปเห็นสิ่งใด มันไปเห็นนิมิต

การเห็นนิมิตนี้หลวงปู่ดูลย์บอกว่า “การเห็นนั้นเห็นจริงไหม”

“เห็นจริงๆ”

“แต่สิ่งที่เห็นนั้นเป็นจริงไหม”

“ไม่จริง”

นี่พูดถึงว่าหลวงปู่ดูลย์ท่านยืนยันไว้กับการเห็นอย่างนี้ การเห็นอย่างนี้มันเป็นเรื่องธรรมดาของจิตที่เป็นนามธรรม จิตที่เป็นนามธรรมนะ มันส่งออกไป มันรับรู้มันเห็นต่างๆ แต่สิ่งที่รู้ที่เห็นแต่ละบุคคล อย่างเช่นเห็นภาพเก่าแก่สมัยโบราณ มันต้องมีเค้าลาง มันต้องมีสิ่งจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมากมายมหาศาล เกิดในภพใดชาติใดก็แล้วแต่ สิ่งที่เกิดในปัจจุบันนี้ไง เราได้มาเกิดเป็นมนุษย์นี้ไง มันมีที่มาที่ไปทั้งนั้นนะ

พอมันมีที่มาที่ไป สิ่งที่เราเคยเป็น อย่างที่ภาพในนิมิตนั้น เขาบอกน่าจะเป็นภาพอดีตชาติ

เราก็อ่าส่วนใหญ่มันก็ควรจะเป็นแบบนี้ แต่ในสมัยปัจจุบันนี้ยาบ้ามันแพร่หลายมาก คนที่เสพยาๆ ที่มันคลั่ง เวลามันหลอนนะ มันคล้ายกันไง

ไอ้พวกที่เสพยาบ้าที่มันรู้มันเป็นทั้งนั้นนะ มันเป็นเพราะว่าสมองมันโดนทำลาย ความรู้สึกนึกคิดมันมีปัญหาของมัน

นี่จะพูดถึงว่า ถ้ารู้ถ้าเห็นแล้วมันจะเป็นความจริงไปทั้งหมด แล้วพวกเสพยา พวกที่จิตหลอน พวกที่จิตเป็นผิดปกติมากมายมหาศาล แล้วความเห็นของเขาถูกต้องหรือไม่

คูสิ ไอ้พวกจิตหลอน มันบอกว่ามันคุยกับทรมป์ได้ตลอดเวลาเลย มันสามารถ ใครมีชื่อเสียงมันติดต่อก็ได้ทั้งนั้นนะ นั่นเพราะอะไร เพราะว่าเขาหลอน เวลาพูดไป ไอ้คนสติดีๆ ฟังแล้วเชื่อนะ เคลิ้มไปกับเขา

ไอ้ที่พูดถึงว่าสิ่งที่มันผิดปกติ

แต่ถ้าเราเป็นปกติ แล้วเราจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ ถ้ามันเห็นนิมิตอย่างนั้นมันต้องมีที่มาที่ไป มันมีเหตุมีผลของมันอยู่แล้ว แต่ในปัจจุบันเราทำเพื่ออะไร

ที่นี้เพียงแต่คำถามเขาถามว่ามันฝังใจ มันเห็นแล้วมันฝังใจ

แน่นอน เพราะเราดูเราเห็นของเราเอง พอเราดูเราเห็นของเราเองแล้วมันจะเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์

เวลาครูบาอาจารย์ของเราจะรู้เห็นสิ่งใดนะ ส่วนใหญ่จะเก็บไว้ภายใน แล้วในวงกรรมฐาน คูสิ เวลาหลวงปู่มั่นท่านบอกว่าท่านปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ ท่านปรารถนาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปอนาคต หลวงปู่เสาร์ท่านปรารถนาเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า

พระพุทธเจ้ากับพระปัจเจกพุทธเจ้า สิ่งที่ปรารถนาแล้วจะต้องสร้างคุณงามความดี ว่าเป็นพระโพธิสัตว์ๆ แต่ละภพแต่ละชาติ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย กว่าจะมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ใดมาพยากรณ์ว่า ในอนาคตกาล สมัยนั้นจะได้สำเร็จเป็น

พระพุทธเจ้า มีชื่อนั้นๆ นี่ถ้าพระพุทธเจ้าพยากรณ์แล้วกลับไม่ได้ จะต้องเดินหน้าต่อไปจนกว่าจะมีอำนาจวาสนาจะได้ตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ต่อไป

นี่หลวงปู่มัน หลวงปู่เสาร์ท่านปรารภของท่านนะ แต่ถึงที่สุด ด้วยอำนาจวาสนาของท่าน ท่านพิจารณาของท่านว่า ถ้าเราปรารภเป็นพระเจ้า จะต้องสร้างสมบุญญานิติการต่อไปข้างหน้า มันต้องเกิดตายๆ อีกไม่มีที่สิ้นสุด

ในสมัยปัจจุบันนี้ถึงกลางพระพุทธศาสนา ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสมณโคดมมีอยู่แล้ว ถ้าเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริง เราจะสำเร็จเป็นพระอรหันต์ ถ้าทำได้ตามข้อเท็จจริง

ถ้าเราปรารภเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในอนาคตกาล เราก็ต้องเกิดตายๆ ไม่มีวันจบวันสิ้นจนกว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะพยากรณ์ แล้วถ้าเราประพฤติปฏิบัติตามข้อเท็จจริงนั้น เราก็จะได้ตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน แต่เป็นอนาคตที่อีกยาวไกล

แต่ถ้าปัจจุบันนี้ถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาโดยข้อเท็จจริง ถ้าสิ้นกิเลสนี้ก็จะเป็นพระอรหันต์เหมือนกัน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสมณโคดมเป็นพระอรหันต์ เวลาแสดงธรรมขึ้นมาเอตทัคคะ บวชให้เอง สั่งสอนเอง วันมาฆบูชา ๑,๒๕๐ องค์ นี้พระอรหันต์ทั้งนั้น เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน

ฉะนั้น ท่านด้วยเหตุผลนี้ ท่านถึงได้ลาความเป็นพระโภทิสต์วั้น แล้วฝึกหัดปฏิบัติของท่านจนท่านเป็นพระอรหันต์ในสมัยถึงพุทธกาล เป็นครูบาอาจารย์ เป็นโรงงานใหญ่ที่ผลิตพระอรหันต์ ถ้าไม่มีอำนาจวาสนาขนาดนี้จะอบรมบ่มเพาะสั่งสอนลูกศิษย์ของท่านเป็นเพชรน้ำหนึ่งเป็นพระอรหันต์มากมาย ทำให้พระพุทธศาสนาเข้มแข็งขึ้นมา

ที่นี้ย้อนมาคำถาม สิ่งที่เราเห็นมันคืออะไร เพราะคำถามเริ่มต้นมาว่า “นิมิตที่แปลกและฝังใจ”

มันเป็นนิมิต เป็นอดีตของคน สิ่งที่มีมันประสบมา แล้วถ้าฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไปแล้ว ถ้ามันรู้ เห็นก็วาง วางไว้

ถ้าเป็นนิมิตที่เป็นบวก อย่างนี้มันเป็นบวก หมายความว่า มันมีพื้นฐานทำให้ภาวนาเป็นสมาธิแล้วเห็นนิมิตได้ แต่ถ้านิมิตหรือสิ่งที่ประสพการณ์มามันเป็นบาปเป็นกรรม มันไม่เชื่อ แล้วมันตีโพยตีพาย แล้วชีวิตลุ่มๆ ดอนๆ แล้วทำสมาธิไม่ได้ก็ต่างหาก

มันต้องทำสมาธิได้ คือจิตมันมีกำลังของมัน มันไปรื้อค้นของเก่า อย่างเช่นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าชายสิทธัตถะตระหนักอาหารของนางสุชาดาแล้ว ปฐมยาม เวลาทำอานาปานสติ ถ้าพูดภาษาเรา มันก็เป็นสมาธิใจ กำหนดอานาปานสติ กำหนดเป็นสมาธิ

แล้วผู้ที่เห็นนิมิตเป็นสมัยโบราณ สมัยเหมือนกับทำสงครามเป็นทหาร

นี่เหมือนกัน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ เวลากำหนดอานาปานสติ บุพเพนิวาสานุสติญาณ เวลามีชฌิมยาม จุตูปปาตญาณ นี่อดีตอนาคต รู้เห็น เจ้าชายสิทธัตถะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นข้อเท็จจริง แล้วท่านตื่นตื่นอะไร ท่านดึงกลับหมดใจ

รู้เห็น รู้เห็น เพราะการกระทำอย่างนี้มันถึงมีอำนาจวาสนาบารมีเต็ม จะมาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในปัจจุบันนี้ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา มันบอกถึงอดีต บอกถึงการสร้างสมบุญญาธิการมาขนาดไหน แล้วถ้าไม่สำเร็จเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันจะไปอนาคตขนาดไหน

ดึงกลับๆ จิตมันโน้มกลับมา โน้มกลับมานะ เวลาจิตมันเป็นกลาง เห็นไหม มัคโค ทางอันเอก ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา อาสวัภยญาณทำลายอวิชชา ทำลายพญามาร พระพุทธศาสนาสอนตรงนี้

แต่ทุกคนมันมีเบื้องหลัง มันมีที่มาที่ไป

คำถามก็เหมือนกัน สิ่งที่เราเห็น “๑. ควรยึดเอาแก่นสารประโยชน์ใหม่ สำหรับนิมิตที่พบเห็นแบบนี้ ผมเคยถามกัลยาณมิตร เขาบอกว่า เป็นความทรงจำเก่า อาจจะเป็นอดีตชาติก็ได้ อยากให้หลวงพ่อกลายความสงสัย”

คลายความสงสัย สิ่งที่เราเห็นแล้ว มันยืนยันถึงการเกิดเป็นมนุษย์ มันยืนยันถึงสัมมาทิฐิ มันเป็นการยืนยันถึงปฏิภาณไหวพริบของคนแต่ละบุคคล พันธุกรรมของจิตๆ

ฉะนั้น สิ่งที่ยืนยันก็ยืนยันกับเรา มันก็เป็นเรื่องของเราคนเดียว เป็นเรื่องของจิตดวงนั้นดวงเดียว แต่จิตดวงนั้นมีเวรมีกรรม มีพ่อแม่ มีญาติ มีพี่น้อง มันสายบุญสายกรรมที่ได้สร้างร่วมกันมาตั้งแต่มาเกิดในชาติปัจจุบันนี้

นี่ข้อที่ ๑. จบ

“๒. นิमितครั้งแรกผมตกใจมากที่มันตั้งขึ้นมากะทันหันแบบไม่คาดคิด ผมเลยผลอและออกจากสมาธิด้วยความตกใจ ส่วนครั้งที่ ๒ ผมระคองได้ดี ฝ้าอยู่แปบหนึ่งภาพก็หายไป อยากถามว่า ถ้าเจอกรณีแบบนี้อีก ควรจะปฏิบัติอย่างไรถึงจะถูกครับ”

เวลาเราฝึกหัดปฏิบัติ เราจะเอาปัจจุบัน เราทำความสงบของใจเพื่อเป็นความปกติสุขของชาวพุทธ

ชาวพุทธๆ บุญและบาป การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ การฝึกหัดปฏิบัติๆ อย่างน้อยฝึกหัดปฏิบัติเป็นจริตเป็นนิสัย เป็นนิสัยว่า เราเกิดในชาติปัจจุบันนี้ เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา หัวใจของพระพุทธศาสนาคืออริยสัจ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ถ้าเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา มันจะเป็นอำนาจวาสนาติดหัวใจดวงนี้ไป

ฉะนั้น เราฝึกหัดปฏิบัติเพื่อความปกติสุข แล้วเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีหน้าที่การงานสิ่งใด เราก็ทำสิ่งนั้นเพื่อดำรงชีวิต ถ้าปฏิบัติดีขึ้นมามันเป็นอริยทรัพย์ มันเป็นความสุขจากภายใน

แล้วโดยสังคัม มีอยู่ ๒ ประเด็นที่สังคัมเขาไม่ให้เพื่อนรักคุยกัน อย่ายุกันเรื่องการเมืองศาสนา

ศาสนามันเถียงกันไม่มีวันจบวันสิ้น กับการเมือง การเมืองกับศาสนา แล้วลัทธิศาสนาอื่น การเมืองกับศาสนาเป็นอันเดียวกัน เป็นอันเดียวกัน มันถึงเวลาแล้วเขารบราฆ่าฟันกันไม่จบไม่สิ้น

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า ถ้าสิ่งที่มันเกิดขึ้นมา เราควรจะทำอย่างไร

เราควรจะทำอย่างไร เราก็อยู่โดยปกติสุขไง ถ้ามีสติปัญญา อย่างที่คำถามนี้ คำถามผู้ถามถาม เห็นเองใช่ไหม เห็นเองแล้วกึ่งเอง เห็นเองก็สงสัยเอง ถ้าเห็นของเราเอง

แล้วครูบาอาจารย์นะ นิमितก็วาง เห็นสิ่งใดก็วาง

ในทางปฏิบัตินะ เรามีบ้านอยู่หลังหนึ่ง บ้านคือหัวใจของเรา เวลาเราพุทโธๆ เราจะกลับบ้านของเรา เราจะเข้าบ้านของเรา ใครหาบ้านของตนเจอ ใครหาจิตของตน นั่นนะจิตเป็นอย่างไร จิตเป็นอย่างไร นั่นนะพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

แต่ระหว่างที่เราจะเข้าบ้านของเรามันมีสวนดอกไม้ มันมีสวนอยู่หน้าบ้านไง เอ็งจะแวะพักตรงนั้นใช่ไหม เอ็งไม่เข้าบ้านหรือ

ไปเห็นนิमितมันก็ชมสวนไป พอจะเข้าบ้านของเรา มันมีสวนดอกไม้ มันมีน้ำพุ มันมีสิ่งตกแต่ง จะเพลินอยู่นั่นนะ เขาถึงให้วางใจ วางแล้วเข้าบ้านของเรา พอเข้าไปสู่ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ใต้เห็นจบหมดนะ

เพราะสิ่งที่เห็นได้สร้างคุณประโยชน์กับความเข้มแข็งของจิต มันถึงภาวนาแล้วประสบความสำเร็จ โดยส่วนใหญ่แล้วคนไม่เห็นนิमित

ฉะนั้น คำว่า “เห็นนิमितต่างๆ” แล้วไปเอาจริงเอาจัง ไปยึดมันถือมัน เราถึง เพราะสังคมคนที่มีสติปัญญา เขาฟังแล้วเขาว่าเราเสพยายามานะ เพราะอะไร เพราะเวลาคนมันหลงมันมีมากมายมหาศาล เวลาคนหลงเขาไม่ต้องภาวนา มันเป็นธรรมชาติของเขาเลย แล้วเวลาคนผิดปกติขึ้นมา เขานั่งคุยคนเดียวนะ

แต่เราเป็นมนุษย์เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราฝึกหัดปฏิบัติมันต้องมีสติ มหาสติ สติเรามันคงขึ้นมาแล้ว สิ่งนี้มันเป็นส่วนประกอบ มันเป็นวาสนาของแต่ละบุคคลที่มันจะรู้มันจะเห็นของมัน แล้วรู้เห็นมันเป็นอดีต

นี่ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อดีตอนาคตไม่ใช่ทั้งนั้น ดึงกลับ ดึงกลับคือตั้งสติ ตั้งสติแล้วโน้มกลับมา

น้อมกลับมา กลับมาพุทโธใจ กลับมาภาวนาของเราใจ เอาความปกติสุขใจ แล้วมันอยู่ที่
 วาสนาว่าได้มากหรือได้น้อยแค่ไหน ได้มากก็ได้ความสุขมาก ได้น้อยก็ได้ความสุขน้อย ไม่ได้
 อะไรเลยก็ปฏิบัติบูชาของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
 รัตนตรัย

เรามีที่พึ่งที่อาศัย เราไม่ใช่คนสิ้นไร้ไม้ตอก เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราเคารพ
 บูชาของเรา เราพยายามทำของเราขึ้นมา ถ้ามันเป็นความเป็นจริงของเราขึ้นมา เห็นไหม ผู้ที่
 เห็นนิมิตก็เรื่องหนึ่ง ผู้ที่เข้าไปสู่ความสงบสุข พุทฺธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เราก็จะไปเฝ้าองค์
 สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตัวเป็นๆ ตัวเป็นๆ ยืนยัน

มีคนถามประจำ “หลวงพ่อกะจริงหรือ พระพุทธเจ้าตัวเป็นๆ”

อ้าว! ลองผู้ตื่น ผู้เบิกบาน จะเป็นจริงไหม เพราะผู้ตื่น ผู้เบิกบานมันไม่สงสัยใจ ปกติสุข
 เคารพเคารวะ ลงในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์จากหัวใจ

นี่พูดถึงผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ถ้าพบสิ่งนี้จะทำอย่างไร

วางไว้เฉยๆ

เพราะอะไร เพราะถ้าเราเห็นอย่างนั้นแล้วจะสาวต่อไป มันมีวันจบวันสิ้นไหม ตั้งแต่สมัย
 อยุธยานะ มันจะไปสมัยมนุษย์ยุคหินนู่นนะ มันจะไปตั้งแต่กินเนื้อดิบๆ นู่น ไปนู่นเลย แล้วจริง
 ไม่จริง ยิ่งถ้าไปนู่นเลยนะ ยิ่งสงสัยใหญ่เลยว่ามันไปไกลแค่ไหน

ฉะนั้น รู้เห็นสิ่งใด มันเรื่องภาพความจำเก่า แต่ละภาพแต่ละชาติ พันธุกรรมของจิตใจ ย้ำ
 คิดย้ำทำจะเป็นจิตเป็นนิสัยของเธอ ย้ำคิดย้ำทำ เกิดแต่ภาพแต่ละชาติ คุณงามความดี บุญและ
 บาปฝังลงที่ใจทั้งหมด ไม่มีสิ่งใดของฟรี ไม่มีสิ่งใดที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ เกิดจากการกระทำ
 เกิดจากการกระทำในแง่บวก ความดี หรือเกิดจากการกระทำในความพลั้งเผลอในทางลบ แล้ว
 ในปัจจุบันนี้ ถ้าฝึกหัดปฏิบัติได้ขนาดนี้ ก็เป็นบุญของตน จบ

ถาม : ข้อ ๓๑๖๑. เรื่อง “สอบถามเจ้าค่ะ”

กราบเรียนหลวงพ่อกับคุณพ่ออย่างสูง สมัยเมื่อ ๒-๓ ปีก่อน โลกกับหนูเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน ตอนนี้อยู่ที่พอหนูพูดอะไรสักพัก จิตหนูจะสว่างแล้วแยกออกนอก มันสงบเย็นใจ แต่มันก็ยังมีความคิดอื่นๆ เข้ามาบ้าง ไม่ใช่ความคิดพูดอะไรอย่างเดียว

ขออนุญาตรบกวนสอบถามหลวงพ่อดังนี้

๑. เวลาเหมือนจิตจะสว่างแล้วแยกกายนอกออก หนูก็มองสิ่งต่างๆ แล้วพิจารณาธรรมแบบนี้ถูกไหมเจ้าคะ

๒. เมื่อวันก่อนหนูนั่งสมาธิ มีความสุขเหมือนตัวเองอยู่บนสวรรค์เลยเจ้าคะ แต่มันก็ไม่ได้พิจารณาอะไร แบบนี้จิตหนูจะมีกำลังมากขึ้นไหมคะ

๓. ระหว่างนั่งสมาธิแล้วเกิดสิ่งแปลกประหลาดต่างๆ กับนั่งสมาธิแบบมีความสุขอย่างมาก อย่างไหนมีกำลังที่ทำให้สามารถนั่งสมาธิวิปัสสนามากกว่ากันเจ้าคะ

๔. เคยได้ยินหลวงพ่อบอกว่าคนมีวาสนาทำสมาธิง่าย ชาติที่แล้วเขาทำอะไรมาหรือเจ้าคะ

๕. สมมุติถ้าหนูตาย แล้วหนูมีสติตั้งจิตก่อนตายได้ หนูขอเจอหลวงพ่อดีไหมเจ้าคะ หนูจะไปฝึกภาวนาบนสวรรค์เจ้าคะ กราบหลวงพ่อย่างสูง

ตอบ : ใ้ฉันมันแบบว่า เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งที่อาศัย แล้วเรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง พระธรรมๆ สัจธรรมอันนั้นไง

มายึดหลวงพ่อกับคุณพ่อก็คงตายเหมือนกัน แล้วหลวงพ่ตายแล้ว เ็งจะตามหาหลวงพ่เจอหรือ

ฉะนั้น เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง ในสมัยปัจจุบันนี้ ในโอกาสนี้ เรายังมีชีวิตอยู่ อ่านและฟังในเว็บไซต์ ค่อยๆ ค้นหา

มีลูกศิษย์หลายคนเลยนะ เวลาเริ่มฝึกปฏิบัติขึ้นมา มันยังจับพลัดจับผลูอยู่ พอเขาได้หลักขึ้นมา แล้วเขาพยายามเข้าไปในเว็บไซต์นะ แล้วเขาก็ไปค้นธรรมะเก่าๆ เขาบอก ใ้โฮ! มันดีขึ้นเยอะเลย เขาได้เหตุได้ผลไง

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามาหาหลวงพ่อก็คงมีคนคนหนึ่ง แสดงธรรมๆ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ สิ่งที่ตอบปัญหาๆ มันอยู่ในเว็บไซต์ทั้งนั้นนะ แล้วคนมีประเด็น มีปัญหา ร้อยแปดพันเก้า ก็ตอบแต่เฉพาะบุคคลคนนั้น

แล้วของเรา ถ้าเราไปรื้อไปค้นขึ้นมา ถ้ามันเป็นประโยชน์กับเรานะ นั่นนะเป็นประโยชน์ มาหาหลวงพ่อก็มันก็เห็นร่างกายนี้เท่านั้นนะ มันไม่เป็นประโยชน์อะไรหรอก ในเว็บไซต์นั้นนะมันจะเป็นประโยชน์กับที่เราค้นหาของเรา นี่เป็นการแสวงหาเพื่อหาทางสว่างของตัวเอง

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเวลาฝึกหัดปฏิบัติ สอบถามเจ้าคะ

“๑. เวลาเหมือนจิตมันสว่างแล้วแยกออกภายนอก หนูก็มองเห็นสิ่งต่างๆ แล้วพิจารณา ธรรม แบบนี้ถูกไหมเจ้าคะ”

เวลาจิตมันสว่าง ส่งภายนอก ส่งไปไหน จิตสว่างๆ บางคนที่เขาสงบแล้วเขาไม่สว่างละ

มันสำคัญที่มีสติแล้วก็ผู้รู้

สิ่งที่ผู้รู้มันมีกำลังของมันขึ้นมา มันถึงเห็นแสงสว่าง แล้วถ้าเรากลับมาผู้รู้ แสงสว่างนั้น จะไม่มี

แสงสว่างคือจิตออกรู้แสงสว่างนั้น ออกรู้แสงสว่างนั้น นั่นส่งออกแล้ว แล้วส่งออกแล้ว แล้วมันพิจารณาอะไรไม่ได้ มันจะได้ตรงไหนละ

แต่ถ้ามันเห็นแสงสว่าง จิตมันออกนอกต่างๆ นั่นผิดทั้งนั้น

นั่นคือมันมีแสงสว่างได้ มันจะออกนอกได้ มันก็เริ่มต้นที่เราเคยทำ พอเราเคยทำ พอทำ แล้ว ร่องน้ำ น้ำเวลาฝนตก เวลานั้นรวมตัวกัน มันจะไหลไปลงต่ำ เขาจะไปในที่ต่ำ ในที่ร่องน้ำนั้น

ฉะนั้น สิ่งทีเวลามันออกหาแสงสว่าง แล้วเราก็พึงพอใจ แล้วมันก็จะออกแสงสว่างอย่างนั้น แล้วบอกว่าเวลาทำสมาธิแล้วมันสว่างไสวเลย

สว่างเป็นสมาธิหรือ

สมาธิคือจิตมันสงบต่างหาก แต่จิตมันส่งออกไปเห็นแสง

เราหลับตา เราจะเห็นแสงใหม่ เราต้องลืมตา เราถึงจะเห็นแสงใช้ใหม่ แสงมันอยู่ในตา หรือแสงมันอยู่ข้างนอก

นี่เหมือนกัน ถ้ามันสว่าง สว่างอย่างไร

แสงสว่างมันสว่างขนาดไหน นี่มันส่งออก ส่งออกคือจิตมันส่งออกแล้ว กำลังมันจะหมดไป

แต่ถ้าเป็นข้อเท็จจริง พุทโธๆ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ จะกลับมาผู้รู้แล้วถ้าผู้รู้มันสงบ มันก็มีความสุข ถ้าเห็นแสง นั่นคือของแถม แล้วของแถม ถ้าเราอยากได้ของแถม แต่เราไม่เอา ข้อเท็จจริง

ฉะนั้น คำว่า “แสงสว่าง แสงต่างๆ มันสว่างไสว มันผ่องใส”

นั่นถ้าจิตมันสงบแล้วไปรู้เห็นอย่างนั้นมันเป็นข้อเท็จจริง มันเป็นข้อเท็จจริงคือว่าจิตประเภทนั้นมันจะเป็นอย่างนั้น แล้วจิตประเภทนั้นเป็นอย่างนั้นแล้วส่งออกไปตลอด แล้วเมื่อไหร่มันจะทรงตัวได้

มันต้องกลับมาผู้รู้ที่ต่างหาก

นี่พูดถึงว่า นี่ข้อเท็จจริงนะ

แต่คำถามไง เวลาจิตมันสว่างแล้วมันแยกออกนอก

มันสว่างแล้วมันแยกออกนอก นี่ออกไปแล้ว ถ้าออกนอก มันก็มีข้างนอกกับเราใช้ใหม่ ถ้าไม่มีเรา เราจะรู้ข้างในหรือข้างนอก ถ้ามันเป็นข้างนอก มันก็ออกไปจากเรานี่ไง แล้วออกไปจากเรา ถ้าไปข้างนอกแล้วที่ตัวเราอยู่ใหม่

ฉะนั้น เริ่มต้นเอาตรงนี้ เพราะตรงนี้มันเริ่มต้นมันก็รู้สึกแปลกๆ แล้ว คำว่า “แปลกๆ” คือ ถ้ามันส่งออกนอกไป มันเป็นเรื่องของกิเลส เรื่องของจินตนาการ มันเป็นไปได้อย่างเปิดเผยแล้วเป็นไปได้อย่างเปิดเผยแล้ว มันจะเป็นความจริงใหม่

แต่ถ้าความปกติของสุขของเรา สมาธิคือจิตตั้งมั่น ไม่พาดพิงอารมณ์

ส่งออกเป็นอารมณ์ใหม่ ข้างนอกเป็นอารมณ์ใหม่ คือความรู้สึกใน

แล้วถ้ามันมีกำลังของมัน ผีก็ทำให้มันมีความชำนาญ นี่ข้อที่ ๑.

“๒. เมื่อวันก่อนหนูนั่งสมาธิ มีความสุขเหมือนตัวเองอยู่บนสวรรค์เลย แต่มันก็ไม่ได้พิจารณาอะไรเจ้าคะ

นี่เวลาจิตมันสงบสุขของมัน มีความสุขเหมือนอยู่บนสวรรค์เลย มีความสุข จิตมันปกติ สุขของมัน มันไม่ได้พิจารณาสิ่งใด เพราะสมาธิแก่ก็เลยไม่ได้ไง แต่ถ้าไม่มีสมาธิ มันไม่มีความสงบสุข มันมีแต่ความทุกข์ความร้อน มันจะไปทำอะไร

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านสอนไง ถ้าจิตมันสงบแล้วมันอิมเต็มของมัน คือมันสมบูรณ์แบบ

ถ้ามันหิวมันกระหาย มันเจอแสง เจออะไร มันสวดย คือมันยึด มันเห็นนะ มันไปเลย แต่ถ้ามันเป็นสมาธิ มันจะมีความปกติสุขของมัน แล้วมันจะต้องคลายออกเป็นเรื่องราวธรรมดา แล้วมีการฝึกหัดให้มันเป็นปกติสุข แล้วถ้ามันเป็นปกติสุขจนมีกำลังของมันนะ เราน้อมไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง มันมีสมาธิแล้วเห็นสติปัฏฐาน ๔ มันจะเป็นข้อเท็จจริง

มันไม่มีสมาธิ สติปัฏฐาน ๔ มันนึกเอา คาดหมายเอา จินตนาการเอา นั่นไม่ถูกต้อง นี่ข้อที่ ๒. จบ

“๓. เวลานั้นสมาธิแล้วเกิดสิ่งแปลกประหลาดต่างๆ กับนั่งสมาธิแล้วมีความสุขอย่างมาก อย่างไรก็ตามมีกำลังและสามารถน้อมเข้าสู่วิปัสสนาได้มากกว่ากัน”

ถ้ามีแสง เห็นสิ่งแปลกประหลาดส่งออก มันวิปัสสนาไม่ได้ มันวิปัสสนาไม่ได้เพราะมันส่งออกไป ตัวตนของมัน มันหายหมด สมาธิ กำลังของมัน มันส่งออกไปแล้วเมื่อไหร่สมาธิมันจะมีกำลังของมัน

แล้วถ้านั่งสมาธิแล้วมีความสุขอย่างมาก

สิ่งนั้นนะ ถ้ามันทำได้จริง ครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ ก็ทำได้แบบนี้ ครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๓ พอทำได้แบบนี้ ครั้งที่ ๔ ครั้งที่ ๕ มันก็ทำได้ง่ายขึ้น ขำขำในวดี คือทำความสงบก็คือสงบ เวลาออกจาก

สมาธิ เราก็ออกมาเป็นปกติ แล้วเวลาเราจะนั่งสมาธิ เราก็ทำให้มันสงบสุขเข้าไป จนมันมีความชำนาญ ถ้ามันมีความชำนาญขึ้นมา มันต้องมีกำลัง ถ้ามีกำลัง รำพึง คือเข้าสมาธิ แล้วคิดเรื่องกาย เรื่องเวทนา เรื่องจิต เรื่องธรรม

คิดในสมาธินั้นแหละ เขาเรียกรำพึง รำพึงให้เห็นสติปัฏฐาน ๔ ถ้าเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง นี่คือการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ในพระพุทธศาสนา จากศีลสมาธิ เห็นใหม่ ชำนาญในวสี ชำนาญในสมาธิ ศีล สมาธิ แล้วถ้าเห็นสติปัฏฐาน ๔ ศีล สมาธิ ปัญญา นี่การฝึกหัดปฏิบัติแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ในพระพุทธศาสนาโดยความถูกต้องชอบธรรม ทำอย่างนี้จะถูกต้อง

แต่เวลาไปทำแล้วมันก็มีอุปสรรคนะ มีปัญหาไปร้อยแปด แต่ยึดหลักนี้ไว้ แล้วถ้ามันมีอุปสรรค มันมีสิ่งใดที่มันขัดขวาง พุทโธไว้ชัดๆ ตั้งสติไว้ แก่ไขๆ ชำนาญในวสี

การชำนาญในวสี การกระทำมันจะมีอุปสรรคทั้งนั้น อุปสรรคคือกิเลส อุปสรรคคือนิสัย สันดานเดิมของเรา ทำให้เราเข้าสู่แนวทางพระพุทธศาสนา ไม่ใช่แนวทางของเราและไม่ใช่นำแนวทางของใคร เป็นแนวทางขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอบรมปมเพาะไว้ให้ชาวพุทธได้ฝึกหัดปฏิบัติให้เป็นสมบัติของบุคคลคนนั้น จบ

“๔. ได้ยินหลวงพ่อบุญเทศน์ว่า คนมีวาสนาทำสมาธิได้ง่าย ชาติที่แล้วเขาทำอะไรมาเจ้าคะ”

พาหิยะๆ ฟังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคนเดียวเป็นพระอรหันต์เลย สัตตรสวัคคีย์ๆ

พระภิกษุในพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติวินัยข้อไหน เขาจะต้องพยายามหลีกเลี่ยง พยายามบิณฑลื้อ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องอนุบัญญัติๆ ห้ามๆ เรื่องรองเท้า เรื่องต่างๆ ไปเป็นเล่น เล่นรองเท้า ทำแพชั่น พระพุทธเจ้าห้ามๆ จนเหลือรองเท้าชั้นเดียว

นี่ไง พระก็กระจายนะไปเผยแพร่ธรรมในชนบทประเทศ มันบนบุญเขา ให้พระโสณะมาขอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้ขอใส่รองเท้าหลายชั้น

ใช้คนที่เวลาไปอยู่กับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใกล้ชิดองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่คอยทะเลาะกลางปล้องร้อยแปดพันเก้า แล้วมันกระทบกระเทือนไปคนอื่น

แต่พาทิยะเรือแตกเข้ามาชายฝั่ง ฝูงโบไม้ขึ้นมา ชาวบ้านเห็นแล้วตื่นเต้นว่าเป็นพระอรหันต์ๆ ก็ติดสุขอยู่นั้นพักหนึ่ง ลากสักการะเข้ามา

ชาติที่แล้วเขาเคยไปปฏิบัติอยู่บนหน้าผาตัด ปีนขึ้นไปแล้วภาวนา ถ้าใครเป็นพระอรหันต์ให้เหาะลงมา ใครไม่เป็นพระอรหันต์ให้ตายบนนั้น

พระองค์หนึ่งเป็นพระอรหันต์ อีกองค์หนึ่งได้อุณาคามิเหาะลงไป สามองค์ตายบนนั้น พาทิยะนี่องค์หนึ่ง

ชาติที่แล้วทำอะไรมา

เขาภาวนาสละชีวิต ภาวนาตาย

เวลาด้วยบุญด้วยกุศล เวลาเป็นพาทิยะเป็นพ่อค้าเรือแตกกลับมาชายฝั่ง หมู่คณะ พระด้วยกันที่เคยปฏิบัติเป็นพระอนาคามีอยู่บนพรหม มาบอกเลย “เธอไม่ใช่พระอรหันต์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วให้ไปฟังธรรม” ไปฟังธรรมที่เป็นพระอรหันต์เลย

ชาติที่แล้วทำอะไรมา

อยู่ที่เขาทำมา ผู้ที่เขาทำมาๆ คุณงามความดีในพระไตรปิฎก เขาได้สร้างคุณงามความดีของเขา มา แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ไว้หมด คนนี้ทำอะไรมาๆ

ฉะนั้น เวลาฟังว่าเขามีวาสนา เรามีหรือไม่มี

เรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธานุศาสน์ เราก็มีวาสนาแล้ว มนุษย์ต่างจากสัตว์ มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ มนุษย์เท่านั้นที่จะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาสิ้นกิเลสได้ สัตว์ทำไม่ได้ แล้วมนุษย์ที่ไม่เชื่อ มนุษย์ที่เขาดูถูกดูแคลน ร้อยแปดพันเก้า

มันดูถูกดูแคลน เพราะสังคมทุกคมมีคนดีและคนชั่ว พระที่ปฏิบัติฯ หลวงปู่มั่นบอกให้
พวกแข่งหน้าแข่งหลัง

ไอ้พวกที่เวลาไปหาแต่ผลประโยชน์เรื่องโลกามิสใจ หน้าไหว้หลังหลอกใจ พูดอย่างทำ
อย่างร้อยแปดพันเก้า แล้วใครเขาจะเชื่อ เพราะใครเขาก็เห็นกับหูกับตาเขา แต่เขาไม่มีวาสนาใจ
เขาไม่ได้พบหลวงปู่มั่น

หลวงปู่มั่นนี้เข้าใกล้ไม่ได้เลย เขาไม่ได้เคารพครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมไม่ว่า เป็นธรรม
เพราะอะไร เป็นธรรมเพราะไม่คลุกคลีตีโมงไม่ง ไม่คลุกคลีตีโมง มันไม่เป็นธรรม

ถ้าเราไปเจออย่างไรล่ะ

ในสังคมทุกสังคมมีคนดีและคนชั่ว ถ้าเราเจอครูบาอาจารย์ที่ถูกต้องชอบธรรม มันก็เป็น
บุญกุศลของคนคนนั้น เห็นไหม วาสนามาแล้ว

แต่ถ้าเราเป็นคนต่ำต้อย เราเห็นแต่ความสะดวกสบาย เราเห็นแต่เราดีดสุข เราพอใจกับ
กระแสสังคม เราไปเจอพระอย่างนั้น เราก็เชื่อของเราไปอย่างนั้น นี่ก็วาสนาของใครล่ะ

ก็วาสนาของกิเลสใจ ชอบอึกที่กครึกโครม ชอบกระแส ชอบแสง ชอบคนมากๆ ก็เป็น
เหยื่อใจ วาสนาใคร

ถ้าเรามีวาสนาเราไม่เป็นแบบนี้ นี่พูดถึงว่าวาสนา จบ

“๕. สมมุติว่าหนูตาย แล้วหนูมีสติก่อนตาย หนูจะเจอหลวงปู่ได้ไหม”

มันเป็นไปไม่ได้หรอก

ถ้าก่อนตายหนูมีสติ สตินั้นจะทำให้เราเกิดในภพชาติที่ดีงาม ส่วนใหญ่คนตายเผลอ
หรือไม่เท่าทันแล้วตายไป

มีคนที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเวลาจะตาย ตั้งสติของตัวสมบุรณ์

นี่ไง ที่บอกว่าถือศีล ๕ แล้วปิดอบายภูมิ ใ้หนุนปิดอบายภูมิ เพราะอะไร เพราะต้องการตายแบบชาวพุทธไง ตายแบบมีสติสัมปชัญญะ การตายแบบมีสติสัมปชัญญะไปตามเวรกรรมของสัตว์

เวลาจะปิดอบายภูมิ ถ้าเป็นบุคคลคู่ที่ ๑ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สิ้นชีพตปราสาท สักกายทิฏฐิ ทิฏฐิก็ไม่มี ไม่ลูบไม่คลำ ไม่ล้างเลสงสัย จะอยู่จะตายสบายมาก เขาจะไปไหนล่ะ เขาก็ไปตามภพตามภูมิเขาไง เรื่องอบายภูมิไม่ต้องพูดถึง เรื่องตกไปในที่ต่ำไม่ต้องพูดถึง

ไ้ที่นี่ก็เหมือนกัน “ก่อนหนุตาย”

ปฏิบัติให้ถูกต้องชอบธรรมก่อน มันจะเป็น มันจะตายแล้วถึงมีสติปัญญาเท่าทันมัน

แล้วจะไปพบหลวงพ่อ

ไปพบทำไม หลวงพ่อก็เป็นเรื่องของหลวงพ่อก่อน เราก็เป็นเรื่องของเรา ปัจจุบันตั้ง สันทิฏฐิโก สุขทุกข์มันอยู่ที่เรา

ถ้าอยากได้ประโยชน์ ก็นี้ สิ่งที่เทศนาว่าการ ชุติภัย สิ่งที่ถูกไปของเก่าๆ แล้วเอามาเปรียบเทียบ เปรียบเทียบการกระทำ มันจะเกิดเขาวน เกิดปัญญา เกิดมีช่องทางให้การฝึกหัด ปฏิบัติมันจะเป็นคุณประโยชน์กับคนตามนั้น เอวัง